

**SPRAWOZDANIE z DZIAŁALNOŚCI
POLSKIEGO BANKU SPÓŁDZIELCZEGO**

w Ciechanowie

w okresie od 01 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku

I. STAN PRAWNY i WŁADZE BANKU

1. Podstawa prawna działania

Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie działa w oparciu o prawo spółdzielcze, prawo bankowe, ustawę o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.

2. Dane ogólne o Banku

Pełna nazwa Banku: **Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie**

Adres siedziby: **ul. 3 Maja 3, 06-400 Ciechanów**

Bank powstał w 1899 roku.

Bank został wpisany do rejestru sądowego dnia 19.07.2001 roku przez Sąd Rejonowy m.st. Warszawy w Warszawie XIV Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod nr KRS 0000027891.

Ostatniego wpisu dokonano dnia 22.11.2017r.

Bank posiada nr statystyczny REGON 000508046

Przedmiot działalności Banku według PKD nie uległ zmianie od 31.12.2013r.:

Zgodnie ze Statutem, Bank działa na terenie całego kraju.

3. Władze Banku

ZARZĄD

W okresie od 01.01.2017 roku do 05.04.2017 roku Zarząd pracował w składzie:

- Andrzej Kopec	- p.o. Prezesa Zarządu, Członek Zarządu
- Jakub Bilnik	- Członek Zarządu
- Bohdan Tillack	- Członek Zarządu

W dniu 05.04.2017r. swoją rezygnację z pełnienia funkcji Członka Zarządu Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie złożył Pan Bohdan Tillack. Rada Nadzorcza podjęła uchwałę nr 38/2017 o jego odwołaniu z dniem 07.04.2017r.

Podczas posiedzenia Rady Nadzorczej w dniu 05.04.2017r. podjęto uchwałę nr 36/2017 w sprawie powołania Pana Grzegorza Oleckiego do składu Zarządu Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie z dniem 06.04.2017r.

W okresie od 06.04.2017 roku do 31.12.2017 roku oraz do dnia niniejszego sprawozdania Zarząd pracował w składzie:

- Andrzej Kopeć - p.o. Prezesa Zarządu, Członek Zarządu
- Jakub Bilnik - Członek Zarządu
- Grzegorz Olecki - Członek Zarządu

W ciągu 2017 roku odbyły się 92 protokołowane posiedzenia Zarządu, na których podjęto 337 uchwał.

Najważniejsze poruszane tematy na posiedzeniach Zarządu dotyczyły:

- podejmowania decyzji kredytowych,
- wprowadzania nowych produktów,
- analizy ustaleń i wniosków z przeprowadzanych w banku kontroli, inspekcji i audytów,
- analizy funkcjonowania istniejących placówek Banku,
- zmian w strukturze organizacyjnej,
- analizy ryzyk bankowych,
- spraw członkowskich, w tym w zakresie przyjęcia nowych Członków w poczet Członków Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie oraz zawarcia umów potrącenia wierzytelności, wprowadzenia bardziej przejrzystej polityki informacyjnej wobec członków,
- spraw pracowniczych, w tym w obszarze szkoleń,
- spraw w zakresie zarządzania portfelem wierzytelności trudnych; w tym windykacji, restrukturyzacji oraz sprzedaży wierzytelności,
- polityki rachunkowości,
- spraw administracyjnych,
- przyjęcia i analizy realizacji „Planu finansowego Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie na rok 2017”,
- przyjęcia „Sprawozdania dotyczącego stopnia zgodności Banku z Zasadami Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych za rok 2016”,
- akceptacji "Strategii Zarządzania Ryzykiem w Polskim Banku Spółdzielczym" oraz pozostałych regulacji dotyczących zarządzania ryzykiem,
- analizy ustaleń i wniosków w obszarze efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu,
- monitorowania i sprawozdawania realizacji Programu Postępowania Naprawczego, Planu naprawy, Programu redukcji kosztów ,
- realizacji zaleceń pokontrolnych i poaudytowych.

Najważniejsze działania wdrożone w 2017 roku:

- **Opracowanie i akceptacja „Planu Naprawy PBS w Ciechanowie na lata 2017-2022”.**

Plan obejmuje kompleksowe działania naprawcze w obszarach: struktury organizacyjnej Banku, polityki informacyjnej Banku, odbudowania kapitałów do odpowiedniego poziomu funduszy własnych oraz odbudowanie wskaźników kapitałowych w celu budowy bezpieczeństwa finansowego banku, utrzymania płynności, poprawy procesu identyfikacji i pomiaru ryzyka związanego z udzielaniem kredytów, osiągnięcia wskaźników ekonomicznych na poziomie umożliwiającym przystąpienie do Systemu Ochrony Instytucjonalnej SGB.

- **Opracowanie i wdrożenie Programu redukcji kosztów PBS w Ciechanowie na lata 2017-2022.**

Zarząd Banku dokonał szczegółowej analizy kosztów działania Banku i rozpoczął procesy optymalizacji kosztowej, zarówno w zakresie wynagrodzeń jak i kosztów ogólnego zarządu. Zarząd Banku opracował program redukcji kosztów działania Banku, mający na celu dostosowanie poziomu kosztów działania do zmienionej skali działania Banku określonej jego sumą bilansową. Głównymi założeniami programu to plan restrukturyzacji zatrudnienia, eliminacja kosztów działania banku, które nie mają bezpośredniego wpływu na zdolność banku do osiągania przychodów oraz ograniczenie wybranych kosztów działania do niezbędnego minimum. Program przyczynił się do obniżenia kosztów działania Banku.

- **Opracowanie oraz wdrożenie planu restrukturyzacji zatrudnienia w Banku.**

Plan został zrealizowany w I kwartale 2017 roku oraz przyczynił się do obniżenia kosztów działania Banku.

- **Przeprowadzenie reorganizacji procesu ryzyka kredytowego oraz pełna aktualizacja akcji kredytowej.**

W 2017 r. odbywały się również spotkania Zarządu i Kadry Kierowniczej, których tematem była sytuacja ekonomiczna Banku oraz ocena wyników finansowych wypracowanych w poszczególnych placówkach banku.

RADA NADZORCZA

W okresie od 01.01.2017 roku do 17.01.2017 roku Rada Nadzorcza Banku działała w następującym składzie:

▪ Marek Komorowski	- Zastępca Przewodniczącego RN
▪ Paweł Brudnicki	- Sekretarz RN
▪ Jerzy Przeorek	- Członek RN

- Włodzimierz Władysław Bartkowski - Członek RN
- Mirosława Damięcka - Członek RN
- Leonard Napiórkowski - Członek RN
- Mirosław Ruszczyński - Członek RN

Na posiedzeniu Rady Nadzorczej w dniu 17.01.2017r. dokonano wyboru nowego Prezydium Rady Nadzorczej, w skład którego weszły następujące osoby:

1. Marek Komorowski - Przewodniczący Rady Nadzorczej
2. Jerzy Przeorek - Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
3. Mirosława Damięcka - Sekretarz Rady Nadzorczej.

W dniu 10 kwietnia 2017r. rezygnację z członkostwa w Radzie Nadzorczej złożył Pan Jerzy Przeorek - Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej.

Podczas Zebrania Przedstawicieli, które odbyło się 19 kwietnia 2017r. rezygnację z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej złożył Pan Mirosław Ruszczyński. W wyniku przeprowadzonych wyborów uzupełniających do Rady Nadzorczej dołączyli: Pan Andrzej Machaj i Pan Jerzy Bujnowski.

Od 19 kwietnia 2017r. oraz do dnia niniejszego sprawozdania Rada Nadzorcza pracowała w składzie:

- Marek Komorowski - Przewodniczący Rady Nadzorczej
- Mirosława Damięcka - Sekretarz Rady Nadzorczej
- Włodzimierz Bartkowski - Członek Rady Nadzorczej
- Paweł Brudnicki - Członek Rady Nadzorczej
- Jerzy Bujnowski - Członek Rady Nadzorczej
- Andrzej Machaj - Członek Rady Nadzorczej
- Leonard Napiórkowski - Członek Rady Nadzorczej

Na posiedzeniu Rady Nadzorczej w dniu 30 maja 2017r. odbyły się wybory Zastępcy Przewodniczącego Rady Nadzorczej, w wyniku których Zastępcą został wybrany Pan Jerzy Bujnowski. W związku z powyższym od 30 maja 2017r. do chwili obecnej w skład Prezydium Rady wchodzi:

- a. Marek Komorowski - Przewodniczący Rady Nadzorczej
- b. Jerzy Bujnowski - Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
- c. Mirosława Damięcka - Sekretarz Rady Nadzorczej.

Posiedzenia Rady Nadzorczej Banku odbywały się stosownie do potrzeb.

W ciągu 2017 roku odbyło się 20 protokołowanych posiedzeń, na których podjęto 166 uchwał.

Do najważniejszych spraw poruszanych na posiedzeniach Rady Nadzorczej należało:

- zatwierdzenie strategii działania Banku oraz zasad zarządzania ryzykiem, zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz adekwatnością kapitałową, a także innych procedur o charakterze strategicznym dla Banku,
- ocena realizacji strategii i polityk zarządzania ryzykiem i adekwatnością kapitałową,
- analiza planów kontroli wewnętrznej oraz analiza ustaleń i wniosków z przeprowadzonych kontroli, inspekcji i audytów,
- wybór firmy audytorskiej do badania sprawozdania finansowego,
- zatwierdzenie Planu Naprawy Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie na lata 2017-2022,
- zatwierdzenie "Strategii Zarządzania Ryzykiem w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie",
- zatwierdzenie Planu Finansowego Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie na rok 2017 i kontrola jego wykonania,
- analiza wyników ekonomiczno-finansowych i sytuacji Banku,
- opiniowanie projektów uchwał oraz materiałów na Zebranie Przedstawicieli,
- zatwierdzenie Regulaminu Zebrań Grup Członkowskich,
- analiza spraw udziałowych,
- dokonanie oceny stosowania przez bank "Polityki Ładu Korporacyjnego w PBS w Ciechanowie" w roku 2016,
- dokonanie oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie systemu zarządzania ryzykiem braku zgodności,
- dokonanie oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej,
- dokonanie oceny systemu zarządzania ryzykiem,
- monitorowanie skuteczności systemu kontroli wewnętrznej,
- powołanie Komitetu Audytu Rady Nadzorczej, przyjęcie Regulaminu Komitetu Audytu,
- kwartalna ocena sytuacji banku, w tym również kredytów trudnych,
- opiniowanie wiarygodności mających podlegać sprzedaży, klasyfikowanych do kategorii ryzyka „stracone”, będących przedmiotem dochodzenia Zespołu Wiarygodności Trudnych,
- zatwierdzanie struktury organizacyjnej Banku oraz strategii i polityk normujących pracę w Banku,
- oceny funkcjonującej w Banku polityki wynagradzania,
- zapoznawanie się ze sprawozdaniami Zarządu oraz ocena efektów pracy Zarządu,
- ocena kwalifikacji Zarządu i poszczególnych członków Zarządu,
- powołanie na Członka Zarządu pełniącego obowiązki Prezesa Zarządu Pana Andrzeja Kopeć,
- analiza działalności oddziałów Banku,

- realizacja pozostałych obowiązków Rady Nadzorczej zgodnie ze statutowymi kompetencjami.

W ramach Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie w roku 2017 pracowała Komisja Rewizyjna, której podstawowym działaniem była kontrola działalności Zarządu Banku.

W okresie od 01.01.2017r. do 26.01.2017r. w skład Komisji Rewizyjnej wchodził następujący członek Rady:

- Paweł Brudnicki - Przewodniczący
- Włodzimierz Władysław Bartkowski - Zastępca Przewodniczącego.

Podczas posiedzenia Rady Nadzorczej w dniu 26.01.2017r. podjęto uchwałę w sprawie wyboru Mirosławy Damięckiej do pełnienia funkcji Przewodniczącej Komisji Rewizyjnej Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie oraz uchwałę w sprawie wyboru Włodzimierza Bartkowskiego do pełnienia funkcji Zastępcy Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie.

W związku z powyższym od 26.01.2017r. do 31.12.2017r. oraz do dnia niniejszego sprawozdania Komisja Rewizyjna pracuje w składzie:

- Mirosława Damięcka - Przewodnicząca
- Włodzimierz Bartkowski - Zastępca Przewodniczącego.

Bank, dostosowując swoje działanie do Ustawy z dnia 11.05.2017r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, powołał Komitet Audytu, co miało miejsce na posiedzeniu Rady Nadzorczej w dniu 09.10.2017r. Tego samego dnia Rada Nadzorcza przyjęła „Regulamin Komitetu Audytu w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie”, powierzyła poszczególne kompetencje Komitetowi oraz dokonała weryfikacji kandydatów, a następnie powołania poszczególnych Członków Komitetu.

Powołany w dniu 09.10.2017r. skład Komitetu Audytu przedstawia się następująco:

- Mirosława Damięcka - Przewodnicząca
- Włodzimierz Bartkowski - Członek
- Jerzy Bujnowski - Członek.

Do końca 2017 roku oraz do dnia niniejszego sprawozdania Komitet Audytu działał w niezmienionym składzie.

W 2017 roku odbyły się 3 protokołowane posiedzenia Komitetu Audytu, na których podjęto 17 uchwał. Do najważniejszych spraw poruszanych na posiedzeniach Komitetu Audytu należało:

- przyjęcie polityki wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzenia badania oraz polityki świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane

- z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie,
- przyjęcie procedury wyboru firmy audytorskiej w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie,
 - wydanie rekomendacji dla Rady Nadzorczej w przedmiocie wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzenia badań sprawozdania finansowego Banku za rok obrotowy 2018 oraz 2019 oraz przeglądu sprawozdań finansowych wg stanu na dzień 30.06.2018r. oraz 30.06.2019r.,
 - ocena adekwatności i skuteczności funkcjonującego w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie systemu zarządzania ryzykiem braku zgodności wg stanu na dzień 30.06.2017r. - za I półrocze 2017r. (ocena za I półrocze 2017r.),
 - udzielenie rekomendacji dla Rady Nadzorczej w przedmiocie zatwierdzania raportów i sprawozdań dotyczących systemu kontroli wewnętrznej, ryzyka braku zgodności oraz systemu zarządzania ryzykiem.

ZEBRANIE PRZEDSTAWICIELI

W 2017 roku Zebranie Przedstawicieli odbyło się dwukrotnie: w dniu 19.04.2017 roku i 28.06.2017r.

W Zebraniu Przedstawicieli dnia 19.04.2017r. wzięło udział 32 spośród 38 delegatów wybranych na Zebraniach Grup Członkowskich.

W trakcie Zebrania Przedstawicieli podjęto uchwały m.in. w sprawach:

- rozpatrzenia i przyjęcia Wystąpienia polustracyjnego Związku Rewizyjnego Banków Spółdzielczych im F. Stefczyka w Warszawie z dnia 16.01.2017r.,
- przeprowadzenia wyborów uzupełniających członków Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie,
- dokonania uprzedniej oceny indywidualnej kandydatów na członków Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie.

W Zebraniu Przedstawicieli dnia 28.06.2017r. wzięło udział 35 spośród 40 delegatów wybranych na Zebraniach Grup Członkowskich.

W trakcie Zebrania Przedstawicieli podjęto uchwały m.in. w sprawach:

- pokrycia straty bilansowej za rok 2016 i lata ubiegłe 2014-2015,
- zatwierdzenia sprawozdania Zarządu z działalności Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie za 2016 rok,
- zatwierdzenia sprawozdania Rady Nadzorczej za 2016 rok,
- zatwierdzenia sprawozdania finansowego Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie za 2016 rok,

- udzielenia absolutorium członkom Zarządu Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie,
- odwołania Andrzeja Kopeć z Zarządu Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie,
- określenia najwyższej sumy zobowiązań,
- oceny kwalifikacji Członków Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie,
- kolegialnej oceny kwalifikacji Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie,
- oceny polityki wynagradzania w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie za rok obrotowy podlegający ocenie (poprzedni rok obrotowy),
- zmian w Statucie Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie polegających na dodaniu §14 ust.2 pkt 27, wykreśleniu §23 pkt 4 oraz zmianie §21 ust. 9, oraz dotyczących trybu informowania o terminie, miejscu i porządku obrad Zebrań Grup Członkowskich,
- zbycia nieruchomości będących własnością Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie.

4. Dane o strukturze organizacyjnej

Podstawową strukturę organizacyjną Banku od 01.07.2017r. tworzą:

- Centrala,
- Oddziały: Ciechanów, Bodzanów, Mława, Żuromin, Płońsk, Przasnysz,
- Filie: Sierpc, Regimin, Płock.

Zmiany w strukturze organizacyjnej:

Regulamin organizacyjny został uchwalony:

- 1) Uchwałą Zarządu nr 15/2017 z dnia 26.01.2017r. oraz zatwierdzony Uchwałą Rady Nadzorczej nr 22/2017 z dnia 26.01.2017r.,
- 2) Uchwałą Zarządu nr 119/2017 z dnia 23.05.2017r. oraz zatwierdzony Uchwałą Rady Nadzorczej nr 77/2017 z dnia 24.05.2017r.

Nowy regulamin organizacyjny przedstawia następujące zmiany w strukturze:

- Oddział w Płocku zmieniono w Filię i przyporządkowano w strukturze organizacyjnej pod Oddział w Bodzanowie,
- Zlikwidowano Filie w Ojrzeniu oraz Głinojecku,
- Zlikwidowano Punkty Kasowe: Pułtusk nr 1, WORD Ciechanów, Nowy Dwór Mazowiecki,

- Przesunięcie Zespołu Obsługi Informatycznej do pionu członka Zarządu do Spraw Kredytowych i Operacji,
- Przesunięcie Zespołu Ryzyka Bankowego i Zespołu Monitoringu do pionu nadzoru ryzyk istotnych, czyli do podległości Prezesa Zarządu, co wynika z zaleceń poaudytowych SGB-Banku S.A., który wskazał na nieprawidłowe umiejscowienie i naruszenie uchwały 258 KNF,
- Podział realizowanych w Banku zadań, który zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej, z której wynika podejmowanie ryzyka przez Bank,
- Realizowanie przez Zespół Administracji zadań stricte administracyjnych,
- W strukturze Zespołu Wierzytelności Trudnych wyodrębnione zostało stanowisko do spraw zabezpieczeń,
- Połączenie dotychczasowego Zespołu Finansowo-Księgowo-Rozliczeniowego/ Archiwum z Zespołem Sprawozdawczości i Informacji Zarządczej,
- Realizowanie przez Zespół Produktów Bankowych zadań związanych z marketingiem,
- Powstanie Zespołu Produktów Bankowych i Marketingu,
- Wyodrębnienie w strukturze Zespołu Produktów Bankowych i Marketingu stanowiska do spraw produktów wymiany walutowej.

5. Dane dotyczące przyjętych norm (zasad) postępowania

W Banku stosowane są następujące normy (zasady) lub inne wewnętrzne kodeksy (regulaminy) postępowania:

- Kodeks Etyki Bankowej,
- Zasady ładu korporacyjnego

II. CHARAKTERYSTYKA DZIAŁALNOŚCI BANKU (rynek, produkty, umowy)

1. Otoczenie makroekonomiczne

1) W zakresie czynników zewnętrznych:

- a) Stabilny wzrost aktywności ekonomicznej w strefie euro,
- b) Pozostawanie podstawowych stóp procentowych EBC na stabilnym poziomie,
- c) Stabilna perspektywa koniunktury gospodarczej w USA,
- d) Umiarkowana presja inflacyjna w USA,

2) W zakresie czynników wewnętrznych:

- a) Stabilna koniunktura w Polsce ze wzrostem PKB na poziomie 3-4%,

- b) Pozostawianie podstawowych stóp procentowych NBP na niezmiennym poziomie przynajmniej do końca 2019r.
- c) Dalsze zaostrzanie polityki kredytowej przez banki oraz brak istotnych zmian wielkości popytu na kredyty dla przedsiębiorstw i kredyty konsumpcyjne,
- d) Narastające ryzyka w niektórych sektorach gospodarki, zwłaszcza w budownictwie.

Ponadto, na bieżącą i przyszłą koniunkturę oddziaływać będą:

1. Wzrost zasobności gospodarstw domowych związany z programem 500+ i silniejszym złotym,
2. Niskie, w stosunku do inflacji, oprocentowanie depozytów generujące ryzyko wycofywania, środków z banków i przeznaczania ich na konsumpcję,
3. Skala i tempo absorpcji środków z UE,
4. Dostosowania płacowe wynikające z łatwiejszego dostępu do rynków pracy w UE obywateli Ukrainy,
5. Możliwość negatywnych zdarzeń na zagranicznych rynkach finansowych,
6. Problemy strukturalne UE.

Należy również zwrócić uwagę na niepewność odnośnie polityki gospodarczej rządu i otoczenia zewnętrznego, długookresowe ryzyka dla polskiej gospodarki związane ze zmniejszaniem się środków z UE po 2020 r., pogarszającą się demografią i wzrost wydatków na emerytury.

Tabela 1. Prognozowane założenia makroekonomiczne

Prognoza dla:	2018r.	2019r.
Średnioroczny PKB	3,7%	3,4%
Średnioroczna inflacja CPI	2,0%	2,3%
Stopa bezrobocia	6,7%	6,1%
Wzrost wynagrodzeń	4,6%	5%
Średnioroczna stopa referencyjna NBP	1,63%	1,63%
Kurs średni EUR/PLN	4,2	4,2

Na podstawie danych:

1. Biuletynu Progностycznego SGB – Bank S.A. 2018
2. Prognozy wskaźników makroekonomicznych, stóp procentowych i kursów walut NBP

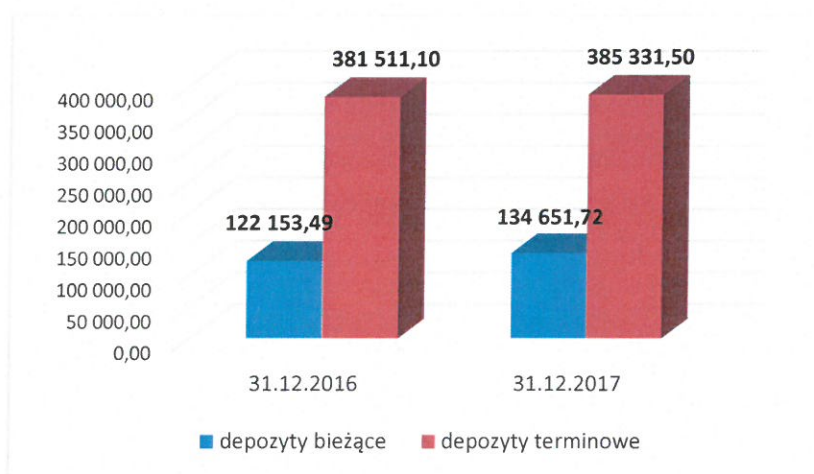
2. Opis branży i przedmiot działalności Banku

2.1. Podstawowe obszary działalności Banku

Działalność depozytowa

Na dzień 31.12.2017 r. w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie nastąpił przyrost depozytów terminowych w porównaniu do 31.12.2016 r. o kwotę 3 820,40 tys. zł tj. 1,00% oraz depozytów bieżących o kwotę 12 498,23 tys. zł tj. 10,23%.

Zmiany depozytów wraz z ich podziałem na terminowe i bieżące, przedstawia poniższy wykres:

*Dane nie zawierają kwoty kaucji

Na koniec grudnia 2017 roku na rachunkach bieżących zdeponowano 134 651,72 tys. zł, natomiast na rachunkach terminowych 385 331,50 tys. zł, z czego ok. 384 902 tys. zł stanowiły depozyty sektora niefinansowego, a 429 tys. zł depozyty jednostek budżetowych.

Stan depozytów terminowych oraz bieżących wzrósł w stosunku do końca 2016 roku o ok. 3,24%. Szybszy wzrost depozytów bieżących przyczyni się do pozyskania tańszego źródła finansowania kredytów.

W celu utrzymania bazy depozytowej na bezpiecznym poziomie, Bank wprowadzał do oferty nowe produkty depozytowe dostosowane do oczekiwań klientów. W roku 2017 do oferty Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie wprowadzono następujące produkty depozytowe:

- Złota Lokata 2017 – lokata 3-miesięczna z oprocentowaniem stałym, przeznaczona dla klientów indywidualnych,
- Lokata terminowa Super PBSiak – 12 miesięczna lokata progresywna z oprocentowaniem stałym, przeznaczona dla klientów indywidualnych,
- Lokata terminowa na szóstkę – lokata 6 miesięczna z oprocentowaniem stałym przeznaczona dla klientów indywidualnych,

- Lokata terminowa 3-miesięczna - lokata 3 miesięczna z oprocentowaniem stałym przeznaczona dla klientów indywidualnych,
- Konto na dobry początek - rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy dla klientów indywidualnych od 13 do 25 roku życia,
- Konto dla seniorów - rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy dla klientów indywidualnych od 18 do 25 roku życia,
- Konto za złotówkę - rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy dla klientów indywidualnych,
- Konto VIP - rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy dla klientów indywidualnych, opłata miesięczna 50 zł. Opłata za prowadzenie rachunku w wysokości 0,00 zł obowiązuje po spełnieniu jednego z poniższych warunków:
 - stan lokat Posiadacza rachunku w Banku jest nie niższy niż 100 000,00 zł lub równowartość tej kwoty w innej walucie,
 - rachunek Posiadacza w poprzednim miesiącu kalendarzowym został uznany na łączną kwotę nie niższą niż 5 000,00 zł,
 - w przypadku osób będących udziałowcem Banku, przy czym opłata 0,00 zł obowiązuje przez okres 24 miesięcy licząc od dnia pierwszego skorzystania z oferty.

Kontynuowana była również sprzedaż następujących lokat w Oddziale Internetowym:

- e-lokata zielona - 3-miesięczna lokata z oprocentowaniem zmiennym, dostępna dla klientów indywidualnych,
- e-lokata granatowa - 6-miesięczna lokata z oprocentowaniem zmiennym, przeznaczona dla klientów indywidualnych,
- e-lokata oranżowa - 3-miesięczna lokata z oprocentowaniem zmiennym dostępna dla klientów indywidualnych.

Największym zainteresowaniem klientów cieszyła się promocyjna Złota Lokata 2017, która jest już „sztandarowym” produktem depozytowym oferowanym przez Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie. Środki zdeponowane na 17 edycji tej lokaty stanowią ok 22,5% wszystkich depozytów terminowych Banku wg. stanu na dzień 31.12.2017 r. Wpływ na preferencje klientów, oprócz korzystnego oprocentowania, ma również fakt, iż klienci spełniający dodatkowe warunki dotyczące okresu utrzymywania wkładu biorą udział w loterii promocyjnej. W 2017 roku nagrodami były cztery samochody osobowe Skoda Citigo.

Pozostałe lokaty, wprowadzane do oferty Banku w zależności od bieżących potrzeb, również charakteryzują się dużym zainteresowaniem deponentów. Produkty depozytowe oferowane w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie uzyskały uznanie klientów szczególnie ze względu

na atrakcyjne oprocentowanie, okres deponowania dostosowany do potrzeb klientów oraz bezpieczeństwo deponowanych środków.

Powyższe dane dotyczące działalności depozytowej mogą świadczyć i utwierdzać w przekonaniu, iż Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie jest jednostką wychodzącą naprzeciw oczekiwaniom klientów, odpowiednio reagującą na potrzeby rynku i klientów przy jednoczesnym zachowaniu maksymalizacji bezpieczeństwa zdeponowanych środków.

Działalność kredytowa

Działalność kredytowa banku koncentrowała się na:

- prowadzeniu umiarkowanej i usystematyzowanej działalności,
- pełnej obsłudze dotychczasowych klientów,
- udzielaniu kredytów wiarygodnym kredytobiorcom.

Na dzień 31.12.2017r. kredyty podmiotów niefinansowych i jednostek budżetowych nominalnie osiągnęły poziom 448 827,15 tys. zł, natomiast rok 2016 zakończył się stanem kredytów na poziomie 624 711,37 tys. zł co daje dynamikę 71,85%.

Zobowiązania pozabilansowe z tytułu niewykorzystanych kredytów oraz udzielonych gwarancji bankowych wg stanu na 31.12.2017 r. wyniosły 28 979 tys. zł. W stosunku do 31.12.2016 r. nastąpił spadek o 42,84%.

Wartość kredytów w sytuacji normalnej i pod obserwacją nominalnie, wg stanu na 31.12.2017r., wynosiła 207 330, 77 tys. zł, co stanowiło 46,19% ogólnej kwoty udzielonych kredytów. Kredyty zagrożone nominalnie wynosiły 241 496, 38 tys. zł i stanowiły 53,81% ogólnej kwoty kredytów.

Wg stanu na 31.12.2017 r. w obsłudze znajdowały się 3 191 umowy kredytowe i umowy gwarancji bankowych, przy średniej kwocie na umowę na poziomie 153,62 tys. zł.

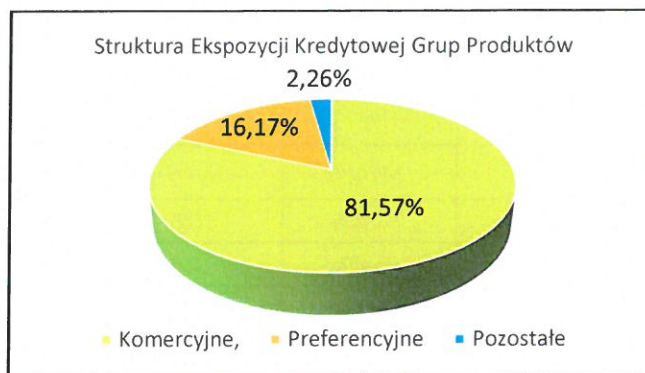
W 2017r. Bank prowadził ograniczoną działalność kredytową ze względu na konieczność poprawy wskaźników płynności. W pierwszych miesiącach roku 2017 Bank nie udzielał kredytów nowym klientom. W II kwartale br. (od 20.06.2017r.) Bank wznowił akcję kredytową. Wznowienie akcji kredytowej nastąpiło przy założeniach opracowanego Planu Naprawy Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie na lata 2017-2022, tj.:

- udzielanie kredytów dla osób fizycznych, małych i średnich firm w kwotach nie wyższych niż 500 tys. zł łącznego zaangażowania, odstępstwa od tej zasady wymagały zgody Zarządu Banku.

W ramach akcji kredytowej w danym okresie zawartych zostało 148 umów kredytowych na łączną kwotę 6 198, 01 tys. zł.

Na dzień 31.12.2017 r. kredyty komercyjne stanowiły 81,57% ogólnej kwoty, kredyty preferencyjne 16,17% obligi kredytowego, zaś pozostałe kredyty 2,26%.

*Sprawozdanie z działalności Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
w okresie od 01.01.2017 roku do 31.12.2017 roku*

Wśród kredytów komercyjnych (2107 umów na łączną kwotę 389 728 tys. zł) kwotowo dominowały kredyty inwestycyjne – 173 593 tys. zł oraz kredyty obrotowe w rachunku kredytowym – 82 407 tys. zł, zaś ilościowo kredyty konsumpcyjne – 588 umów (średnio 49,24 tys. zł).

Kredyty preferencyjne to 933 umowy na łączną kwotę 77 264 tys. zł.

W strukturze podmiotowej obligacji kredytowego Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie przeważają kredyty udzielone przedsiębiorstwom i spółkom prywatnym oraz rolnikom, które stanowią odpowiednio 41,58% i 24,68%. Na trzecim miejscu plasują się kredyty udzielone przedsiębiorcom indywidualnym 16,37%, a następnie osobom fizycznym 14,49%. Pozostałe grupy podmiotów stanowią znikomy udział w strukturze obligacji kredytowego.

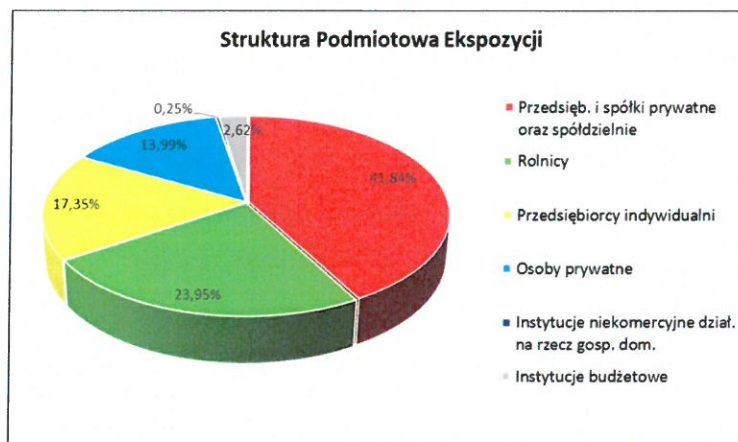
Wg stanu na 31.12.2016r. w strukturze podmiotowej dominowały przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz przedsiębiorcy indywidualni, które stanowiły odpowiednio 42,75% i 20,94%.

Struktura należności od sektora niefinansowego i budżetowego nominalnie (w tys. zł) na dzień 31.12.2017r.

Podmiot	stan zadłużenia w tys. zł. nominalnie	%	w tym zagrożone nominalnie	%
Przedsięb.i spółki państwowe	0	0,00%	0	0
Przedsięb. i spółki prywatne oraz spółdzielnie	186 638	41,58%	142 754,51	59,11%
Rolnicy	110 756	24,68%	28 427,97	11,77%
Przedsiębiorcy indywidualni	73 457	16,37%	38 813,28	16,07%
Osoby prywatne	65 055	14,49%	21 550,63	8,92%
Instyt. niekomerc. dział. na rzecz gospod. domowych	961	0,21%	0,00	0,00%
Budżet	11 960	2,66%	9 950,00	4,12%
Instyt. pośrednictwa finansowego	0	0,00%	0,00	0,00%
Ogółem	448 827	100,00%	241 496,38	100,00%

*Sprawozdanie z działalności Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
w okresie od 01.01.2017 roku do 31.12.2017 roku*

Segmenty według FINREP	Ekspozycja bilansowa	Ekspozycja pozabilansowa	Ekspozycja ogółem	Udział w ogólnej ekspozycji Banku
Przedsięb. i spółki państwowe	0	0	0	0,00%
Przedsięb. i spółki prywatne oraz spółdzielnie	186 638	13 299	199 937	41,84%
Rolnicy	110 756	3 688	114 444	23,95%
Przedsiębiorcy indywidualni	73 457	9 430	82 887	17,35%
Osoby prywatne	65 055	1 784	66 839	13,99%
Instytucje niekomercyjne dział. na rzecz gosp. dom.	961	240	1 201	0,25%
Instytucje budżetowe	11 960	538	12 498	2,62%
Instytucje pośrednictwa finansowego	0	0	0	0,00%
Ogółem	448 827	28 979	477 806	100%

Na dzień 31.12.2017r. w Banku funkcjonowało 151 gwarancji bankowych na łączną kwotę 10 814,00 tys. zł, a wg stanu na 31.12.2016r. 220 gwarancji bankowych na łączną kwotę 16 210,28 tys. zł, co daje dynamikę 66,71%.

W strukturze gwarancji bankowych przeważają gwarancje udzielone przedsiębiorstwom i spółkom prywatnym oraz przedsiębiorcom indywidualnym i stanowią odpowiednio 76,63% i 23,37%. Wg stanu na 31.12.2016 r. struktura przedstawiała się następująco: przedsiębiorstwa i spółki prywatne 77,27%, przedsiębiorcy indywidualni 20,44%.

Pozostała działalność

Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie prowadzi działalność dewizową, dzięki której klienci mogą być obsługiwani kompleksowo. Działalność dewizowa jest traktowana jako element uzupełniający do oferty złotowej, pożądana z przyczyn marketingowych, oczekiwana przez klientów lecz nie stanowiąca bezpośredniego źródła dochodów Banku. Oferowane przez Bank produkty

dewizowe, to skup i sprzedaż walut obcych, pośrednictwo w dokonywaniu rozliczeń w kraju z nierezydentami, wykonywanie transferów zagranicznych, otwieranie i prowadzenie rachunków bieżących oraz walutowych lokat terminowych.

Działalność marketingowa

Wizerunek i marka

Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie prowadził w 2017 r. kampanie marketingowe i wizerunkowe skierowane zarówno do obecnych jak i nowych klientów. Efekty działalności wizerunkowej są widoczne we wszystkich placówkach banku.

Znaczące miejsce w filozofii działania PBS w Ciechanowie w 2017 roku zajmowała idea biznesu społecznie odpowiedzialnego. Społecznie odpowiedzialny wymiar aktywności banku realizowany był przez wsparcie finansowe lokalnych inicjatyw i przedsięwzięć, m.in. takich jak dożynki w gminach: Ciechanów, Przasnysz, Wieczfnia Kościelna, Lisewo.

Reklama, sponsoring i wsparcie środowisk lokalnych

Reklama PBS w Ciechanowie obejmowała następujące kanały:

- ulotki formatu DL, plakaty formatu A2, A4, A3,
- reklamę w witrynach okiennych placówek Banku,
- stojaki na ulotki do stoisk wystawienniczych,
- standy reklamowe,
- gadżety reklamowe,
- bankową witrynę internetową (stronę internetową),
- system BSTV,
- informację podawaną na wyciągach bankowych,
- reklamy wielkoformatowe na budynku centrali Banku oraz na powierzchniach wynajmowanych,
- reklamę w lokalnej prasie,
- reklamę w bankomatach,
- reklamę na Facebook.

W 2017 roku, wspierane były lokalne inicjatywy kulturalne, sportowe i edukacyjne. PBS w Ciechanowie wspierał finansowo również instytucje, z którymi związany jest od wielu lat, jednak w ograniczonym zakresie.

Otrzymane nagrody i wyróżnienia

26 kwietnia 2017 r. w Mrągowie – Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie znalazł się na 3 miejscu, wśród banków, za osiągnięcie przypisu składki z ubezpieczeń – Concordia Ubezpieczenia .

2.2. Podstawowe produkty i usługi oferowane przez Bank

Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie w 2017 roku posiadał w swojej podstawowej ofercie rachunki zarówno dla klientów indywidualnych, jak i instytucjonalnych. Do pierwszej grupy klientów dedykowane jest konto na dobry początek, konto za złotówkę, dla seniorów oraz konto VIP, od sierpnia 2017 r. Bank w swojej ofercie posiada także rachunek dedykowany klientom z segmentu non-profit. W 2018 r., planowane jest przekształcenie oferty rachunków dla Klientów instytucjonalnych. Klienci Banku mogą korzystać również z usług, takich jak usługi bankowości elektronicznej czy usługi kart płatniczych, zapewniających stały dostęp do środków zgromadzonych na rachunku bez konieczności odwiedzania placówek Banku. Ponadto Klienci mogą korzystać z aplikacji portfel SGB, która umożliwia płacenie kartą mobilną.

Obok rachunków, Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie oferuje swoim Klientom lokaty terminowe, w tym również lokaty zakładane za pośrednictwem CBP (Customer Banking Platform) oraz Oddziału Internetowego, które cieszą się niesłabnącym zainteresowaniem klientów od momentu wprowadzenia produktu do oferty Banku.

W 2017 roku, podobnie jak w latach poprzednich, największym zainteresowaniem Klientów cieszyła się lokata promocyjna Złota Lokata 2017, która jest już „tradycyjnym” produktem depozytowym oferowanym przez Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie, połączonym z loterią promocyjną, w której do wygrania są atrakcyjne nagrody rzeczowe.

Ponadto w celu zwiększenia bazy kredytowej osób fizycznych, 01.08.2017 r. wprowadzono do oferty produktowej kredyt gotówkowy „Na każdą okazję”. Ze względu na oczekiwania Klientów, produkt ten został zmodernizowany, a zamiany wprowadzono od 25.10.2017 r. Klient może teraz wybrać, czy chce zapłacić wyższą prowizję i niższe oprocentowanie lub niższą prowizję i wyższe oprocentowanie, co sprawia że produkt jest bardziej elastyczny. Ponadto trwały prace zakończone wprowadzeniem w 2018r. pożyczki hipotecznej do oferty kredytowej dla osób fizycznych.

3. Informacje o zmianach na rynku, z uwzględnieniem podziału na podmioty

3.1. Klienci – rok 2017

Wśród Klientów Banku dominującą rolę odgrywały osoby fizyczne, których depozyty stanowiły 97,00% depozytów terminowych (bez kaucji) oraz 84,43% ogólnej liczby depozytów (nie uwzględniając odsetek).

Wśród produktów najchętniej wybieranych przez Klientów Banku dominowała lokata 3-miesięczna Złota Lokata 2017.

Innymi produktami, które cieszyły się dużym zainteresowaniem ze strony Klientów, były Lokata Super PBSiak oraz lokata na szóstkę, dostępne w ofercie od 01 sierpnia 2018 r.

Bank koncentrował się na obsłudze Klientów m.in. z powiatów ciechanowskiego, mławskiego, przasnyskiego, żuromińskiego, sierpeckiego, płockiego. Realizując swoją strategię, Bank koncentruje się głównie na obsłudze Klientów indywidualnych, rolników oraz małych i średnich przedsiębiorstw.

4. Informacje o umowach znaczących dla działalności Banku, w tym umowach ubezpieczenia, współpracy lub konsorcjach

4.1. Umowy ubezpieczenia

Bank posiada umowę agencyjną zawartą z MACIF Życie TUW w Warszawie, na podstawie której jest ubezpieczającym w ubezpieczeniu na życie Acti Finanse 3. Ubezpieczenie na życie dotyczy wszystkich rodzajów kredytów w kwocie do 3 mln złotych. Ubezpieczonymi mogą być osoby w wieku od 18 do 70 lat.

Pakiet ubezpieczeń jest rozszerzony o indywidualne ubezpieczenia na życie dla wszystkich klientów Banku – pakiet ACTI Ochrona i ACTI Ochrona Bezpieczeństwo. Ubezpieczenia w ramach pakietu ACTI OCHRONA mogą być zawierane z osobami w przedziale wiekowym 18 – 75 lat.

Bank, na podstawie zawartych umów agencyjnych, współpracuje także z:

- 1) Wielkopolskim Towarzystwem Ubezpieczeń Życiowych i Rentowych Concordia Capital SA z siedzibą przy ul. św. Michała 43 w Poznaniu,
- 2) Concordia Polska Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych z siedzibą przy ul. św. Michała 43 w Poznaniu.

W ramach prowadzonej współpracy w zakresie bancassurance Klienci Banku mogą korzystać z większości oferowanych przez ubezpieczycieli produktów. Wszystkie ubezpieczenia „Życie Komfort” zawierane są w celu zabezpieczenia zobowiązań wynikających z umów kredytu lub pożyczki.

W ofercie ubezpieczeniowej znajduje się również cała gama ubezpieczeń majątkowych – Concordia Plus” (ubezpieczenie domów, mieszkań, ruchomości domowych, stałych elementów budynku i odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym), poszerzona o możliwość ubezpieczania budynków gospodarskich dla rolników (Pakiet „Agro”) oraz maszyn i urządzeń do produkcji rolnej (Pakiet „Agro Premium”). Produktem kierowanym do rolników są również ubezpieczenia upraw i zwierząt w gospodarstwie. Często oferowanym produktem jest „Concordia Auto” (ubezpieczenie samochodu w zakresie OC i AC).

W ramach oferowanej współpracy, firmy mogą korzystać zarówno z ubezpieczenia budynków, budowli, maszyn i urządzeń, jak również środków obrotowych czy nakładów inwestycyjnych.

Wszystkie produkty ubezpieczeniowe oferowane są przez przeszkolonych pracowników Banku posiadających certyfikat osoby fizycznej wykonującej czynności agencyjne (OFWCA). Pracownicy są obowiązani oferować klientom Banku szeroką gamę ubezpieczeń zarówno życiowych jak i majątkowych celem zwiększenia dochodów z działalności bancassurance, ale przede wszystkim obowiązani są kierować produkty dopasowane do potrzeb klienta.

4.2. Umowy współpracy z innymi bankami lub innymi podmiotami

Od 08.09.2011r. Bank współpracuje z Mennicą Polską w zakresie sprzedaży jej wyrobów.

4.3. Umowy Zrzeszenia

Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie od 10 stycznia 2002 roku jest zrzeszony w Spółdzielczej Grupie Bankowej, którą tworzy SGB-Bank S.A. w Poznaniu oraz szereg innych banków spółdzielczych.

5. Główni konkurenci Banku

Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie posiada uprawnienia do świadczenia swoich usług na terenie całego kraju. W rzeczywistości jednak jego działalność koncentruje się głównie na terenie północnego Mazowsza, gdzie zlokalizowane są placówki Banku. Wiodący Oddział oraz Centrala Banku zlokalizowane są na terenie Ciechanowa. W każdym mieście, w którym funkcjonują placówki PBS w Ciechanowie, mamy do czynienia z silną konkurencją ze strony banków komercyjnych oraz lokalnych banków spółdzielczych i instytucji parabankowych i SKOK-ów.

W samym tylko Ciechanowie, w którym mieści się Centrala Banku i który stanowi jednocześnie wiodącą jednostkę Banku, działają liczne konkurencyjne banki komercyjne, m.in. PKO BP S.A., Bank Zachodni WBK S.A., BGŻ -BNP Paribas S.A., Bank Poczty S.A., PKO S.A., Bank Millennium S.A., Euro Bank S.A., Getin Bank S.A., ING Bank Śląski S.A., Meritum Bank S.A., Raiffeisen Polbank S.A., Credit Agricole S.A., SKOK Stefczyka, Bank Spółdzielczy w Płońsku, Bank Spółdzielczy w Piszcu oraz Nest Bank. Tak duża konkurencja na lokalnym rynku wyznacza sposób postępowania i wywiera znaczący wpływ na kształt strategii rozwoju Banku.

6. Czynniki zewnętrzne

Czynniki mikrootoczenia

Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie zrzeszony jest w Spółdzielczej Grupie Bankowej, świadczącej kompleksowe usługi, dzięki czemu może konkurować z bankami komercyjnymi

znajdującymi się na lokalnym rynku. Powiat ciechanowski to teren, na którym swoją działalność prowadzą małe przedsiębiorstwa, nie w pełni przygotowane do działania w warunkach gospodarki wolnorynkowej oraz małe i średnie gospodarstwa rolne rozwijające się lub znajdujące w trudnej sytuacji. Dlatego też bank posiada preferencyjne pakiety dla rolników oraz wiele atrakcyjnych produktów i usług dla pozostałych podmiotów i klientów indywidualnych. Bank oferuje produkty depozytowe i kredytowe o konkurencyjnym oprocentowaniu, które pozwalają przyciągać klientów. W następnych latach Bank planuje utrzymać pozycję na rynku lokalnym pozyskując nowych klientów poprzez dążenie do udoskonalania metod obsługi klientów, unowocześnianie systemów informatycznych i zaplecza sprzętowego oraz wprowadzanie nowych produktów bankowych.

Czynniki otoczenia rynkowego

Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie jest jednym z najstarszych banków spółdzielczych w naszym kraju. Swoją działalność rozpoczął od roku 1899 jako Towarzystwo Wzajemnego Kredytu i z niewielkiej instytucji finansowej przekształcił się w nowoczesny, solidny i dynamicznie rozwijający się polski bank. Każdego dnia Bank konsekwentnie realizuje przyjętą misję polegającą na efektywnym zaspokajaniu potrzeb na usługi finansowe klientów indywidualnych i instytucjonalnych, będących właścicielami w środowisku lokalnym i ku jego pożytkowi, wspieranym kapitałowo i organizacyjnie przez bank wyższego szczebla, na zasadach biznesowych oraz współfinansujący politykę strukturalną państwa.

Podstawowym celem działalności Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie jest wspieranie rozwoju gospodarczego środowisk lokalnych, kompleksowa obsługa finansowa firm działających na terenie miasta Ciechanowa i gmin oraz przedsiębiorstw działających w sektorze rolno-spożywczym. Bank stara się dostosować ofertę do potrzeb i wymagań rynku pamiętając o tym, że Klient wyznacza standardy obsługi.

7. Inne działania

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem, realizując długoterminową strategię rozwoju Banku, dokonano szeregu zmian w wielu istotnych obszarach funkcjonowania m.in. opracowano i wdrożono liczne ulepszenia w strukturze organizacyjnej oraz procedury zwiększające bezpieczeństwo, sprawność i efektywność działania Banku.

Można tu wymienić:

- bieżące zmiany w Regulaminie organizacyjnym Banku,
- opracowanie i wdrożenie nowego systemu motywacyjnego,
- wdrożenie programów racjonalizacji kosztów,
- kontynuowanie projektów w obszarze informatycznym.

Z istotnych dokonań w obszarze sprzedaży i marketingu należy odnotować rozszerzenie i lepsze dostosowanie oferty Banku do aktualnych wymogów klientów indywidualnych i instytucjonalnych. Bank odpowiadając na zapotrzebowanie rynku, skoncentrował się na poszerzaniu swojej oferty o coraz bardziej kompleksowe rozwiązania produktowe. Są to:

- Karta mobilna Visa (HCE)

Produkt został wprowadzony do oferty 23 marca 2017 r. Dzięki karcie mobilnej, możemy płacić np. za zakupy w sklepie, bez fizycznego posiadania karty – dokonujemy płatności kartą, znajdującą się w aplikacji,

- Złota Lokata 2017

Zarząd Banku z dniem 11.05.2017 r. wprowadził do oferty siedemnastą edycję terminowej lokaty oszczędnościowej funkcjonującej pod nazwą Złota Lokata 2017. Produkt charakteryzował się 3 miesięcznym okresem deponowania środków oraz stałym oprocentowaniem wynoszącym 2,00% w skali roku. Minimalny wkład wynosił 5 tys. zł. Produkt w sprzedaży dostępny był do 31.07.2017r. Sprzedaż lokaty połączona była z loterią promocyjną.

- Lokata Super PBSiak

12-miesięczna terminowa lokata oszczędnościowa przeznaczona dla klientów indywidualnych, charakteryzująca się oprocentowaniem stałym, progresywnym, która pozytywnie wpływa na wskaźnik płynności Banku, odnawialna. Produkt aktualnie dostępny w ofercie Banku.

- Lokata terminowa na szóstkę

Znajdująca się od 01.08.2017 r. w ofercie banku. Lokata przeznaczona dla klientów indywidualnych, charakteryzująca się 6-miesięcznym okresem zapadalności i oprocentowaniem stałym, odnawialna. Produkt aktualnie dostępny w ofercie Banku.

- Lokata terminowa 3-miesięczna

- Wprowadzona do oferty 10.11.2017 r., lokata nieodnawialna, 3 miesięczna z oprocentowaniem stałym. Sprzedawana w placówkach Banku oraz w CBP. Produkt aktualnie dostępny w ofercie Banku.

Z dniem 01.08.2017 r. wprowadzona została nowa oferta rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych dla Klientów indywidualnych. Połączono w niej sprzedaż rachunku z kartą i usługą bankowości elektronicznej. Jest to bardzo atrakcyjna cenowo i konkurencyjna oferta produktowa, mająca zachęcić nowych klientów do skorzystania z produktów banku poprzez elastyczne dopasowanie usług do potrzeb klienta, jak również utrzymanie dotychczasowych klientów poprzez cesję ze starych produktów na nowe rachunki.

W ramach oferty wyróżnia się:

- konto na dobry początek (rachunek wraz z kartą płatniczą i bankowością elektroniczną) za 0 zł, stan sprzedaży na koniec grudnia 2017r. – 41 szt.

- konto za złotówkę (rachunek wraz z kartą płatniczą i bankowością elektroniczną) za 1 zł/miesięcznie, stan sprzedaży na koniec grudnia 2017r. – 115 szt.,
- konto dla seniorów (rachunek wraz z kartą płatniczą) za 0 zł, stan sprzedaży na koniec grudnia 2017r. – 103 szt.
- konto VIP (rachunek wraz z kartą płatniczą i bankowością elektroniczną), stan sprzedaży na koniec grudnia 2017r. – 14 szt.

W celu zwiększenia bazy kredytowej osób fizycznych, 01.08.2017 r. wprowadzono do oferty produktowej kredyt gotówkowy „Na każdą okazję”. Ze względu na zwiększenie elastyczności produktu, kredyt ten został zmodernizowany, a zmiany zostały wprowadzone od 25.10.2017r. Klient może wybrać, czy chce zapłacić wyższą prowizję i niższe oprocentowanie lub niższą prowizję i wyższe oprocentowanie.

III. ZASOBY JEDNOSTKI

Zasoby kadrowe

Stan zatrudnienia w osobach/etatach na dzień bilansowy roku bieżącego i poprzedniego oraz jego zmiany przedstawiają się następująco:

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Rok poprzedni</i>	<i>Zatrudniono</i>	<i>Zwolniono</i>	<i>Rok bieżący</i>
<i>Liczba pracowników w osobach</i>	195	15	78	132
<i>Liczba pracowników wg etatów</i>	194,25	15	78	131,25

Struktura wiekowa pracowników Banku na dzień bilansowy roku bieżącego i poprzedniego:

<i>Wiek zatrudnionych pracowników</i>	<i>Liczba pracowników</i>	
	<i>Rok poprzedni</i>	<i>Rok bieżący</i>
<i>do 30 lat</i>	20	18
<i>od 31 – do 45 lat</i>	128	84
<i>od 46 – do 55 lat</i>	28	20
<i>ponad 55 lat</i>	19	10

W 2017 roku pracownicy Banku 251 razy uczestniczyli łącznie w 83 różnego rodzaju szkoleniach, kursach, seminariach i konferencjach.

IV. INFORMACJE na TEMAT POSIADANYCH WŁASNYCH UDZIAŁÓW/AKCJI

Bank nie posiada własnych udziałów/akcji.

V. CELE I RYZYKA

Cele strategiczne w odniesieniu do całego portfela kredytowego odnosiły się do:

- 1) zapewnienia stabilnego rozwoju optymalnego jakościowo portfela zapewniającego zachowanie równowagi pomiędzy dochodowością a bezpieczeństwem,
- 2) zakładanego, jednak nie zrealizowanego, podwyższenia jakości całego portfela kredytowego Banku wyrażonego udziałem należności od sektora niefinansowego i jednostek rządowych i samorządowych z rozpoznaną utratą wartości (zagrożonych) według wartości brutto do należności ogółem od sektora niefinansowego i jednostek rządowych i samorządowych (nie więcej niż 10% do 31.12.2018 r.), wskaźnik jakości całego portfela kredytowego (nominalnie) wg stanu na 31.12.2017r. wyniósł 53,81%. Przyczyną wysokiego wskaźnika jakości kredytów było w szczególności przeklasyfikowanie kredytów do wyższych grup ryzyka w wyniku dokonanego przeglądu portfela kredytowego w 2016r., wstrzymanie akcji kredytowej do 19.06.2017r., z uwagi na dostosowywanie rozmiarów prowadzonej działalności do posiadanych funduszy własnych,
- 3) prowadzenia od 20.06.2017r. akcji kredytowej w ograniczonym zakresie, tj. pozyskiwanie nowych klientów o zaangażowaniu kredytowym do 500 tys. zł,
- 4) zakładanego udziału instrumentów finansowych w funduszach własnych - nie mógł przekroczyć 100% funduszy własnych, limit ten wg stanu na 31.12.2017 r. został przekroczony o 50,57%. Do końca marca 2018r. Bank utrzymywał wartość bonów pieniężnych w wysokości 75 000 tys. zł, tj. w wysokości przekraczającej kwotę funduszy własnych. W styczniu br. Bank uzyskał zgodę Zarządu SGB-Banku S.A. obowiązującą do 31.12.2018r. na cykliczne, cotygodniowe nabywanie instrumentów finansowych - bony pieniężne NBP oraz obligacje skarbowe do łącznej kwoty 115 000 tys. zł.
Na 31.03.2018r. Zarząd Banku zapewnia spełnienie wymogów art. 128 ustawy Prawo bankowe.
- 5) ścisłe monitorowanie portfela kredytowego dostarczające Zarządowi Banku informacji umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku.

Bank realizował swoje cele strategiczne poprzez:

- 1) stosowanie standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących
 - a) w odniesieniu do pojedynczej transakcji kredytowej:
 - oceny zdolności kredytowej (ilościowej i jakościowej), zróżnicowanej w odniesieniu do poszczególnych grup kredytobiorców,

- monitorowania ekspozycji przez cały okres kredytowania
- b) w odniesieniu do portfela kredytowego:
 - ustalanie apetytu na ryzyko (dopuszczalny wskaźnik kredytów zagrożonych na poziomie max. 10,0%, wykonanie na 31.12.2017r. wyniosło 53,81%. Wskaźnik alokacji kapitału na ryzyko kredytowe ustalony na poziomie 82,0%, wykorzystany w 82,40%). Wysoki wskaźnik kredytów zagrożonych wynikał z przeklasyfikowania kredytów do wyższych grup ryzyka na podstawie przeprowadzonego audytu zewnętrznego i przejściowego wstrzymania akcji kredytowej do 19.06.2017r., prowadzenia ograniczonej akcji kredytowej od 20.06.2017r., tj. udzielania kredytów dla osób fizycznych, małych i średnich firm w kwotach nie wyższych niż 500 tys. łącznego zaangażowania, w sytuacji odstępstwa od tej zasady wymóg zgody Zarządu Banku;
 - systematyczne monitorowanie portfela i przedkładanie informacji władzom Banku;

Prawidłowość działań zmierzających do osiągnięcia w/w celów podlegały kontroli wewnętrznej.

- 2) ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty kredytów, obejmujących w szczególności:
 - a) weryfikację stanu prawnego nieruchomości, ocenę jakości zabezpieczeń,
 - b) weryfikację ich wartości i płynności na etapie udzielania kredytu i w ramach prowadzonego monitoringu zabezpieczeń,
 - c) dla ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie (EKZH) utrzymywanie wskaźnika LTV na poziomie wynikającym z instrukcji monitorowania pojedynczej transakcji kredytowej;
- 3) stosowanie wymogu wnoszenia własnych środków przy realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych na poziomie minimum 20% całkowitego kosztu inwestycji;
- 4) utrzymanie w bilansie Banku tylko portfela aktywów o charakterze bankowym;
- 5) utrzymywanie aktywów obciążonych najwyższym ryzykiem kredytowym, tj. portfela kredytów podmiotów niefinansowych na maksymalnym poziomie 75% ich udziału w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania.

Ograniczając ryzyko w odniesieniu do DEK (detalicznych ekspozycji kredytowych) I EKZH (ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie) ustalono:

- 1) utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie,
- 2) poziom wskaźników DTI (wskaźnik długu do dochodu) wynoszący:
 - a) 50% przy dochodach miesięcznych netto mniejszych lub równych średniemu wynagrodzeniu w gospodarce narodowej,
 - b) 65% przy dochodach wyższych jak średnie,
 - c) dopuszcza się możliwość udzielenia kredytów dla klientów detalicznych z wyższymi DTI na zasadach stosowania odstępstw wynikających z zasad udzielania kredytów detalicznych (udział kredytów z wyższymi DTI nie powinien przekroczyć 30% wartości wszystkich kredytów (obligo

kredytowe nominalnie)),

- 3) wskaźniki maksymalnego zaangażowania w każdy z portfeli (EKZH - 70%, DEK - 30%),
- 4) wskaźniki jakości (EKZH - 14%, DEK - 4%),
- 5) dla EKZH maksymalne okresy kredytowania na 30 lat dla klientów detalicznych (z uwzględnieniem liczenia zdolności kredytowej na 25 lat) i 20 lat dla podmiotów instytucjonalnych, zaś dla DEK 10 lat,
- 6) stosowanie szczegółowych limitów LtV na maksymalnym poziomie:
 - a) 80% w przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych,
 - b) 75% w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej,
- 7) udzielanie kredytów zabezpieczonych hipotecznie dla klientów instytucjonalnych z badaniem zdolności kredytowej metodą ekspercką,
- 8) wprowadzenie zasad oceny wartości nieruchomości wycenionej na podstawie operatu szacunkowego, zgodnie z Instrukcją prawnych form zabezpieczeń wierzytelności banku w PBS w Ciechanowie.

Ważnym elementem ryzyka kredytowego jest ryzyko koncentracji, które zarządzane jest poprzez wyznaczanie, a następnie monitorowanie przestrzegania limitów koncentracji dla:

- 1) branży gospodarki,
- 2) obszaru geograficznego (województwa),
- 3) sposobu zabezpieczenia ekspozycji kredytowych,
- 4) zaangażowań w podmiot lub grupę podmiotów stwarzających jedno ryzyko dla Banku oraz ustalenie sposobu postępowania przy wykorzystaniu tychże limitów na poziomie powyżej 90% i 100%.

W 2017 roku w ramach rocznego przeglądu procedur zarządzania ryzykiem kredytowym, Bank na nowo zdefiniował cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym, dokonał okresowego przeglądu wykorzystania limitów oraz wyznaczył nowe limity.

Zweryfikowana „Strategia zarządzania ryzykiem w PBS w Ciechanowie” weszła w życie z dniem 01.01.2018r. Główne cele przedstawiono w Informacji dodatkowej część II w pkt. 46 Cele i zasady zarządzania ryzykiem.

Ryzyko kontynuacji działalności Jednostki

Działania podjęte przez Bank w celu zmniejszenia ryzyka zagrożenia kontynuacji działalności.

Bank, stosownie do oczekiwań Komisji Nadzoru Finansowego, opracował „Plan naprawy Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie na lata 2017-2022”, który został w dniu 31.03.2017r.